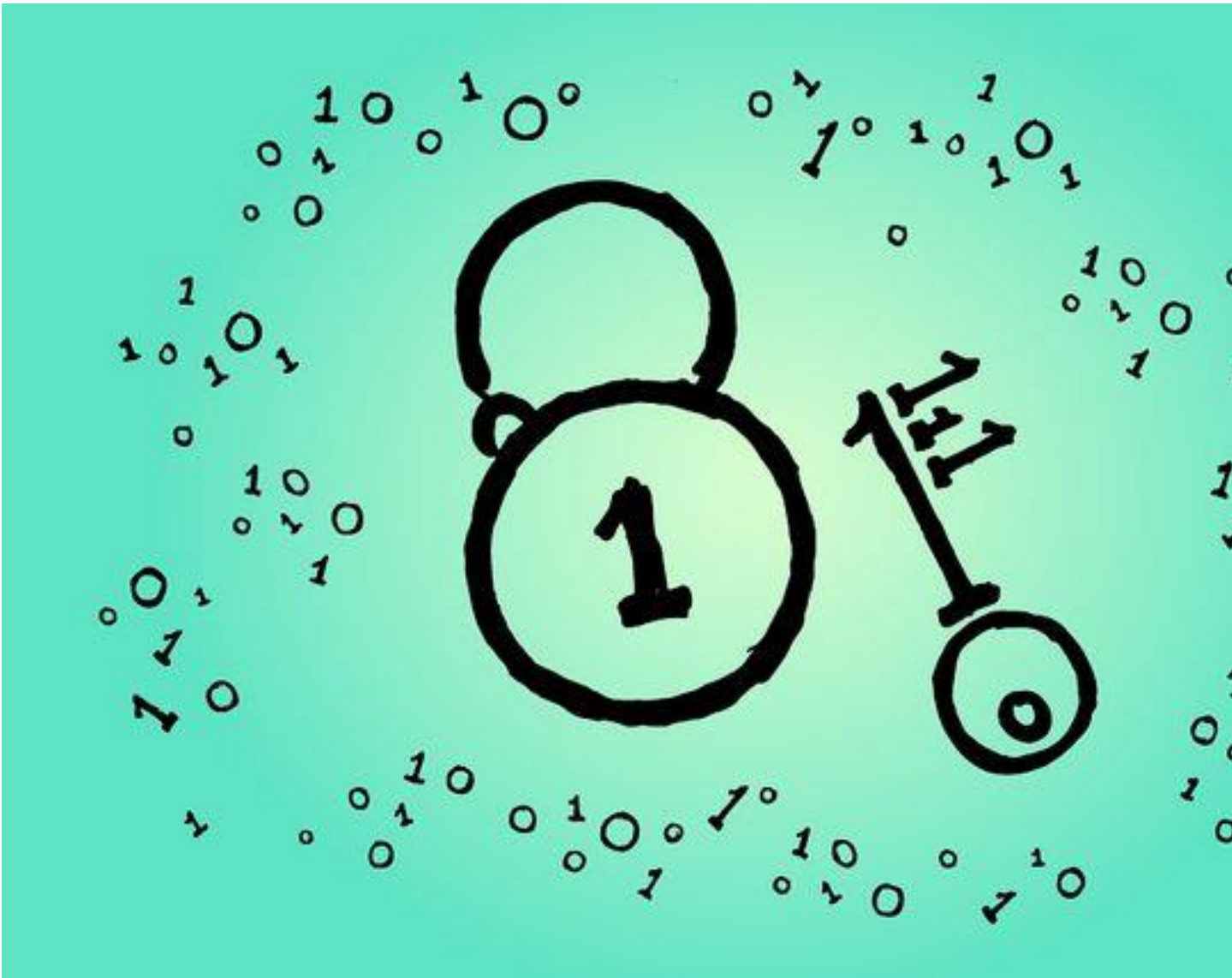

Tekniikkaa ja tehokkuutta Kotilavalle

Fakta Julkaistu 19.02.2016 klo 14:21 Kirjoittaja Antti-Jussi Nygård

Monet avoimen julkaisemisen keskeiset haasteet liittyvät rahaan. [Kotimaiset tieteelliset lehdet avoimiksi ja vaikuttamaan](#) (Kotilava) -hanke etsii ratkaisuja, joilla pienet suomalaiset tiedejulkaisijat voisivat toimia avoimen tieteen ympäristössä. Alkavana keväänä palkataan hankkeeseen suunnittelija, joka ryhtyy selvittämään avoimeen julkaisemiseen soveltuvaa rahoitusmallia. Taloudellisia kysymyksiä pyritään kuitenkin ratkaisemaan myös välillisin keinoin ja viime syksystä lähtien Tieteellisten seurain valtuuskunnassa on työskennellyt hankkeen toinen suunnittelija, joka vastaa julkaisutoiminnan teknisten ratkaisujen toteutuksesta. Tavoitteena on tarjota kaikille suomalaisille avoimille tiedelehdille mahdollisimman toimiva ja kustannustehokas julkaisualusta sekä riittävät ohjeistukset toimituskunnille sen sujuvaan käyttöön.

Tieteellisten seurain valtuuskunta on jo vuodesta 2006 lähtien tarjonnut pieninä tiedekustantajina toimiville jäsenseuroilleen maksuttomana [palveluna ylläpidettyä Open Journal Systems](#) -järjestelmää. [Open Journal Systems](#) on avoimen lähdekoodin ohjelmisto, joka on rakennettu tieteellisen vertaisarviointiprosessin ympärille. Se tarjoaa helppokäyttöiset työkalut tieteellisen lehden toimitustyöhön ja julkaisuun.

Kotilava-hankkeen tekninen osio keskittyykin tämän palvelun ja Open Journal Systems -järjestelmän kehittämiseen. Lähtökohtana ovat toimineet järjestelmää käyttäviltä lehdiltä saatu palaute ja kehitysehdotukset, jotka koskevat erityisesti toimituksellisia prosesseja. Haluttuja muutoksia pyritään edistämään osallistumalla koko järjestelmää koskevaan kehitystyöhön ja toisaalta kirjoittamalla uusia ominaisuuksia mahdollistavia lisäosia.

Järjestelmän käytettävyys lehden toimituskunnan näkökulmasta katsottuna on keskeinen osa kustannustehokkuutta. Yhtä tärkeää on kuitenkin käytettävyys lukijan kannalta. Hankkeessa kiinnitetäänkin huomiota erityisesti lehtien mukautumiseen erilaisiin lukulaitteisiin – kännykästä kannettavaan. Lisäksi palvelun houkuttelevuutta pyritään edistämään ulkoasuun liittyvillä parannuksilla ja se saa myös helpommin tunnistettavan nimen ja ilmeen.

Laajemmin katsottuna ei kyse ole pelkästään lehtien julkaisuun käytettävästä järjestelmästä, vaan myös siitä, miten järjestelmään lisättävä tieto saadaan esille ja vaikuttamaan muiden järjestelmien ja tietokantojen välityksellä. Lehdille tullaankin tarjoamaan tekniset valmiudet ja ohjeistusta oman lehden saamiseksi näkyviin erilaisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin viitetietokantoihin. Tähän liittyen hankkeen puitteissa selvitetään myös pysyvien tunnisteiden käyttöä ja annetaan koulutusta erityisesti DOI- ja ORCID-tunnusten käyttöön.

Muutostarpeita onkin noussut myös kansainvälisiltä tutkimusrahoittajilta, jotka edellyttävät rahoittamaltaan tutkimukselta avointa julkaisemista. Rahoittajat odottavat lehdiltä myös tiettyjä bibliografisia ja teknisiä valmiuksia, kuten mainittujen DOI- ja ORCID-tunnusten sekä rahoittajatietojen liittämistä artikkelin metatietoihin, artikkelitietojen siirtymistä DOAJ:iin (Directory of Open Access Journals) sekä Creative Commons-lisenssien käyttöönottoa.

Muutama kuukausi sitten käynnistynyt projekti tähtää uudistetun OJS-palvelun avaamiseen syksyllä 2016. Julkaisualusta tulee olemaan kaikkien avoimesti Suomessa julkaistavien tiedelehtien käytössä riippumatta TSV:n jäsenyydestä ja jäsenseuroille jatkossakin ilmaisena palveluna.

Tervetuloa lukemaan laadukkaita kotimaisia tiedelehtiä!

Lisätietoja:

Kotilava on Tieteellisten seurain valtuuskunnan ja Kansalliskirjaston yhteishanke.

[Kotilava-hankkeen kotisivu](#)

[Open Journal Systems](#)

[Tieteellisten seurain valtuuskunnan nykyinen julkaisupalvelu](#)